

Prawda i fałsz

Arystoteles sformułował tzw. klasyczną definicję prawdy, którą najprościej można przedstawić w następujący sposób: **prawda to zgodność słów (wypowiedzi językowej) z rzeczywistością.** W przeciwieństwie do prawdy **fałsz to niezgodność wypowiedzi z rzeczywistością.** **Obie te kategorie są więc własnościami wypowiedzianych przez ludzi sądów (wypowiedzi, które twierdzą coś na temat rzeczywistości, orzekają coś o rzeczywistości).** Twierdzenie to stało się jedną z podstaw **logiki** – nauki o sposobach poprawnego, ścisłego myślenia i jasnego zapisywania myśli. W rozumieniu tej teorii **wartość logiczną mają jedynie te zdania, które można określić jako prawdziwe albo fałszywe.** Nie każde zdanie w sensie gramatycznym (a więc takie, które posiada orzeczenie), jest zdaniem w sensie logicznym. Na przykład: „Edyp był królem Teb w VII wieku p.n.e.” jest zdaniem w sensie logicznym, ale: „Króluj nam, Edypie” już takim zdaniem nie jest.

Istnieją także późniejsze, nieklasyczne koncepcje prawdy, np. koncepcja koherencji – prawda to zgodność zdania z innymi zdaniami systemu. W świetle tej koncepcji możemy rozpatrywać prawdziwość zdania: „Edyp był porywczy”, znając zbiór zdań opisujących mit albo tworzących dramat Sofoklesa, nie rozważając nawet kwestii, czy Edyp, o którym mówi to zdanie, istniał rzeczywiście.

Szczerść i kłamstwo

Twierdzenia i przypuszczenia na temat rzeczywistości mogą być wypowiedzane przez ludzi zgodnie lub niezgodnie z ich stanem świadomości, tj. z ich wiedzą, przekonaniem, poglądami na temat rzeczywistości.

Szczerść wypowiedzi to jej zgodność z własnym, świadomym przekonaniem nadawcy.

Wypowiedź fałszywa i nieszczerca to kłamstwo.

Wypowiedzi fałszywej, ale szczerzej, nie kwalifikujemy jako kłamstwo, ale jako błąd (pomyłkę), wynikający ze złego rozpoznania rzeczywistości.